

Datum van inontvangstneming : 30/05/2017

Zaak C-207/17

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

21 april 2017

Verwijzende rechter:

Commissione tributaria di primo grado di Bolzano (Italië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

4 april 2017

Verzoekende partij:

██████████ Srl

Verwerende partij:

Agenzia delle Dogane e dei Monopoli

[omissis]

ITALIAANSE REPUBLIEK

IN NAAM VAN HET ITALIAANSE VOLK

DE COMMISSIONE TRIBUTARIA DI PRIMO GRADO

DI BOLZANO

1e KAMER

[omissis]

[omissis]

heeft gewezen de navolgende

BESLISSING [omissis]

- op verzoek nr. 298/2016

[omissis]

- betreffende NAHEFFINGSAANSLAG nr. 24711/RU DOGANE DAZI
- betreffende NAHEFFINGSAANSLAG nr. 24711/RU DOGANE IVA IMP.

tegen:

AGENZIA DOGANE E MONOPOLI UFFICIO DELLE DOGANE DI
BOLZANO

ingesteld door verzoekende partij:

██████████ Srl

[omissis]

[omissis]

[omissis]

- op verzoek nr. 299/2016

[omissis]

- betreffende NAHEFFINGSAANSLAG nr. 24711/RU DOGANE DAZI
- betreffende NAHEFFINGSAANSLAG nr. 24711/RU DOGANE IVA
IMP.

tegen:

AGENZIA DOGANE E MONOPOLI UFFICIO DELLE DOGANE DI
BOLZANO

ingesteld door verzoekende partij:

██████████

[omissis]

[omissis]

[Or. 2]

COMMISSIONE TRIBUTARIA DI PRIMO GRADO DI BOLZANO

VERZOEK OM EEN PREJUDICIËLE BESLISSING

van het HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE UNIE

■■■■■

[artikel 19, lid 3, onder b), van het Verdrag betreffende de Europese Unie en artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie]

[omissis]

in de procedure [omissis] **nr. 298/2016**, ingesteld door

■■■■■ **Srl**, [omissis] verzoekster,

tegen

AGENZIA DELLE DOGANE e DEI MONOPOLI, Ufficio delle Dogane di Bolzano (agentschap voor douane en staatsmonopolies, douanekantoor van Bolzano, hierna: „Ufficio delle Dogane di Bolzano”), [omissis] verwerende partij,

heeft het inleidende verzoekschrift van verzoekster ■■■■■ ■■■■■ Srl onderzocht waarin zij vordert dat [omissis] het Hof van Justitie van de Europese Unie overeenkomstig artikel 267 VWEU wordt verzocht om bij wijze van prejudiciële beslissing uitspraak te doen over de wettigheid van de volgende verordeningen:

- verordening (EG) nr. 91/2009 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op bepaalde soorten ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China;
- uitvoeringsverordening (EU) nr. 924/2012 tot wijziging van verordening (EG) nr. 91/2009 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op bepaalde soorten ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek **[Or. 3]** China;
- uitvoeringsverordening (EU) 2015/519 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op bepaalde soorten ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China, zoals uitgebreid tot bepaalde soorten uit Maleisië verzonden ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen, al dan niet aangegeven als van oorsprong uit Maleisië, naar aanleiding van een nieuw onderzoek bij het vervallen van de maatregelen op grond van artikel 11, lid 2, van verordening (EG) nr. 1225/2009.

Gezien het belang van de prejudiciële vraag van ■■■■■ voor de beslissing in het betrokken geding, en aangezien volgens haar het geding niet los van de antwoorden op deze vragen kan worden beslecht en de vraag niet kennelijk ongegrond is, [omissis] heeft de Commissione tributaria di primo grado di Bolzano (belastingrechter in eerste aanleg Bolzano) besloten de aanhangige procedure te schorsen en de processtukken aan het Hof van Justitie toe te zenden

voor een prejudiciële beslissing over de geldigheid van de bovenvermelde communautaire verordeningen.

[omissis] (standaardformules)

FEITEN VAN HET HOOFDGEDING [omissis] N. 298/2016

- 1 In de periode van 8 september 2011 tot 28 februari 2014 heeft ██████████ Srl – een in de provincie Bolzano gevestigde Italiaanse vennootschap die zich bezighoudt met de productie en verhandeling van in houten constructies toepasbare hightechproducten – op verschillende tijdstippen bij de douanekantoren van Trento Roncafort, Malpensa en de luchthaven van Bolzano 189 douaneaangiften gedaan voor de definitieve invoer uit Thailand van houtschroeven (hierna: „betrokken invoer”).
- 2 De genoemde producten werden ingedeeld in de gecombineerde nomenclatuur van de douane [Or. 4] onder code (GN-code) nr. 7318.1290.00 („gietijzeren, ijzeren of stalen houtschroeven - overig”), en verklaard werd dat de goederen van oorsprong uit „Thailand” waren, zoals bleek uit het certificaat van oorsprong „FORM A” dat de Thaise douaneautoriteiten voor elke verzending hadden afgegeven.
- 3 Bij naheffingsaanslag van de Ufficio delle Dogane di Bolzano prot. nr. 24711/RU van 7 oktober 2016, die op 14.10.2016 aan ██████████ werd betekend, heeft de Ufficio delle Dogane di Bolzano een bedrag van in totaal 4 973 955,78 EUR van ██████████ gevorderd.
- 4 Dit bedrag bestond volgens de Ufficio delle Dogane di Bolzano uit de douanerechten volgens het gemeenschappelijk douanetarief van de EU (die inhouden dat in geval van invoer van ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van niet-preferentiële oorsprong afkomstig uit een derde land een douanerecht van 3,7 % wordt geheven), het op 1.2.2009 bij verordening (EG) nr. 91/2009 ingestelde antidumpingrecht over dezelfde goederen van oorsprong uit China ten belope van 85 % van de waarde [welk percentage bij uitvoeringsverordening (EG) nr. 924/2012 met ingang van 11.10.2012 is verlaagd tot 74,1 %] en de belasting over de toegevoegde waarde met betrekking daartoe – vermeerderd met rente en verdragingsboeten – die ██████████ bij de betrokken invoer niet had voldaan.
- 5 Volgens de Ufficio delle Dogane di Bolzano had ██████████ namelijk als preferentiële oorsprong Thailand vermeld, terwijl 75 % van de schroeven van oorsprong uit China was.
- 6 Verzoekster had derhalve volgens de Ufficio delle Dogane di Bolzano op frauduleuze wijze van een gunstiger douanetarief geprofiteerd door certificaten van oorsprong te overleggen die ten onrechte door de bevoegde Thaise

■

autoriteiten waren afgegeven. Daardoor kon ■ bij de invoer niet alleen het antidumpingrecht ontduiken, maar ook het normale douanerecht en de overeenkomstige btw met betrekking tot het grootste deel van de schroeven – die zouden zijn geproduceerd in een Chinese fabriek –, en had verzoekster derhalve een ongerechtvaardigd economisch voordeel verkregen.

[Or. 5]

- 7 De conclusies in het proces-verbaal van de Ufficio delle Dogane waren gebaseerd op een onderzoek van het Europees bureau voor fraudebestrijding (OLAF), waaruit bleek dat de betrokken invoer mogelijk van oorsprong was uit de Volksrepubliek China en bijgevolg onderworpen was aan het in de oorspronkelijke verordening en de uitvoeringsverordening neergelegde antidumpingrecht.
- 8 Volgens de Ufficio delle Dogane di Bolzano bleek uit het onderzoeksverslag van OLAF dat de partijen schroeven waarop de betrokken invoer betrekking had, zonder verwerking of veredeling vanuit de Volksrepubliek China naar Thailand waren verzonden, vanwaar zij naar de Unie zijn uitgevoerd, zodat zij hun niet-preferentiële Chinese oorsprong hadden behouden.
- 9 ■ heeft tegen dit naheffingsbesluit bezwaar ingediend bij de Commissione tributaria di primo grado di Bolzano, en in haar inleidend verzoekschrift van 24.10.2016 vernietiging [omissis] van de naheffingsaanslag gevorderd. [omissis] [omissis]
- 10 ■ heeft bij de Commissione tributaria di primo grado di Bolzano, als verwijzende rechter, tevens gevorderd dat het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om bij wijze van prejudiciële beslissing te constateren en te verklaren dat de verordeningen (EG) nr. 91/2009, 924/2012 en 2015/519 ex tunc onwettig zijn wegens strijd met de geldende internationale rechtsnormen, en meer in het bijzonder met de verplichtingen die de Europese Unie met de WTO-overeenkomsten van 1994 is aangegaan.
- 11 ■ wees er namelijk op dat de Volksrepubliek China bij het orgaan voor geschillenbeslechting (Dispute Settlement Body) van de World Trade Organisation (hierna “WTO”) in beroep is gegaan tegen de instelling door de Europese Unie van de antidumpingrechten die voorwerp zijn van de verordeningen (EG) nr. 91/2009 en nr. 384/96 [laatstgenoemde is vervolgens ingetrokken bij verordening (EG) nr. 1225/2009]. De Volksrepubliek China voerde namelijk aan dat de twee bestreden verordeningen in strijd zijn met de verplichtingen die de Europese Unie bij haar toetreding tot de WTO is aangegaan, met als gevolg dat zij onvereenigbaar zijn met **[Or. 6]** de overeenkomst inzake de toepassing van artikel VI van de algemene overeenkomst betreffende tarieven en handel van 1994 (hierna: „antidumpingovereenkomst”). Bij besluit van 12.2.2016 heeft het orgaan voor geschillenbeslechting het verzoek van de Volksrepubliek China toegewezen en de genoemde communautaire verordeningen derhalve

onverenigbaar met artikel VI van de algemene overeenkomst betreffende tarieven en handel van 1994 verklaard.

- 12 ██████████ voerde tevens aan dat de Europese Unie bij besluit van de Raad nr. 94/800/EG van 22 december 1994 tot de WTO was toegetreden en zij dus de besluiten van deze organisatie in acht moest nemen.
- 13 Tegen deze achtergrond werd uitvoeringsverordening (EU) 2016/278 van de Commissie van 26.2.2016 vastgesteld, waarbij de Europese Commissie akte nam van de onwettigverklaring van het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO, en de eerder bij verordening (EG) nr. 91/2009 ingestelde en vervolgens bij uitvoeringsverordeningen (EG) nr. 924/2012 en 2015/519 toegepaste antidumpingrechten introk.
- 14 De intrekking van antidumpingrechten als bedoeld in de bovenvermelde verordeningen wordt uitdrukkelijk voorgeschreven door de voorafgaande verordening (EU) 2015/476 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2015, waarin is bepaald dat indien de Unie zich moet voegen naar een maatregel van het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO, zij de betwiste maatregel kan intrekken of wijzigen, of „andere bijzondere maatregelen [kan vaststellen] die in de gegeven omstandigheden dienstig worden geacht om ervoor te zorgen dat in de Unie de aanbevelingen en voorschriften van het rapport worden nagekomen [omissis] orgaan voor geschillenbeslechting van het WTO”.
- 15 Tot slot voerde verzoekster aan dat volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie handelingen van de gemeenschapsinstellingen worden vermoed rechtsgeldig te zijn zolang zij niet zijn ingetrokken, nietig verklaard in een beroep tot nietigverklaring of ongeldig verklaard na een prejudiciële verwijzing of een exceptie van onwettigheid. Daarom is uitsluitend het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd om handelingen van de Unie als de verordeningen (EG) nr. 91/2009, nr. 924/2012 en **[Or. 7]** 2015/519 ongeldig te verklaren – een bevoegdheid die tot doel heeft de rechtszekerheid te waarborgen door uniforme toepassing van het recht van de Europese Unie binnen al haar lidstaten te garanderen.
- 16 In haar verweer betwistte de Ufficio delle Dogane di Bolzano de vorderingen van de tegenpartij en voerde zij onder andere aan dat het verzoek om een prejudiciële verwijzing overeenkomstig artikel 267 VWEU van ██████████ ██████████ niet-ontvankelijk was. De Ufficio delle Dogane di Bolzano stelde namelijk dat communautaire verordeningen doorgaans slechts werking ex nunc hebben – en dus uitsluitend voor de toekomst gelden – en geen werking ex tunc, zoals verzoekster in het hoofdgeding daarentegen aanvoert in het verzoek om een prejudiciële verwijzing inzake de ongeldigheid van de drie bovenvermelde communautaire verordeningen.
- 17 De Ufficio delle Dogane di Bolzano voerde tevens aan dat indien de intrekking uit hoofde van verordening (EU) 2016/278 terugwerkte tot aan de verordeningen

■

(EG) nr. 91/2009, nr. 924/2012 en 2015/519, de rechtswerking van deze handelingen zou worden verstoord.

IN RECHTE

- 18 Gezien de bovenstaande stellingen en argumenten moet de zaak volgens de Commissione tributaria di primo grado di Bolzano worden voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie, opdat dit gerecht zich in de eerste plaats uitspreekt over de ongeldigheid van de drie door ■ bestreden communautaire verordeningen als gevolg van besluit nr. 397 van het orgaan voor geschillenbeslechting van het WTO van 12.2.2016, waarbij zij onverenigbaar met artikel VI van de algemene overeenkomst betreffende tarieven en handel van 1994 zijn verklaard. Indien het Hof oordeelt dat de verordeningen (EG) nr. 91/2009, nr. 924/2012 en 2015/519 onwettig zijn wegens strijd met de verplichtingen die uit de toetreding van de Europese Unie tot de GATT-overeenkomst van 1994 voortvloeien, verzoekt de verwijzende rechter het Hof eveneens om vast te stellen of de ongeldigheid van de genoemde communautaire verordeningen moet worden geacht werking ex tunc te hebben, dat wil zeggen, vanaf de datum waarop de bestreden handelingen in werking zijn getreden, of juist werking ex nunc, zodat de intrekking slechts gevolgen heeft [**Or. 8**] na de inwerkingtreding van de regelgevende maatregel [verordening (EU) 2016/278] waarin de definitieve intrekking daarvan is vastgelegd.
- 19 Dienaangaande wordt opgemerkt dat het besluit van het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO van 12.2.2016 is voortgekomen uit het door de Volksrepubliek China ingestelde beroep, waarin zij aanvoerde dat de Europese Unie het eerdere besluit van het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO van 28.7.2011 – waarin dit orgaan vaststelde dat enkele bepalingen van verordening (EG) nr. 1225/2009 van de Raad van 30 november 2009 betreffende beschermende maatregelen tegen invoer met dumping uit landen die geen lid zijn van de Europese Gemeenschap (hierna: „antidumpingbasisverordening”) in strijd waren met artikel 6, lid 10, artikel 9, lid 2, en artikel 18, lid 4, van de antidumpingovereenkomst van de WTO en met artikel XVI, lid 4, van de WTO-overeenkomst – niet ten uitvoer had gelegd. Het orgaan voor geschillenbestrijding van de WTO heeft de antidumpingmaatregelen van de genoemde communautaire verordening derhalve bij besluit van 28.7.2011 onwettig verklaard, met als gevolg dat de Europese Unie gedwongen werd om de beschermende maatregelen met betrekking tot de invoer van bepaalde ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China te verwijderen.
- 20 De verwijzende rechter merkt tevens op dat het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO bij besluit van 12.2.2016 definitief heeft bevestigd dat de genoemde antidumpingmaatregelen voor bepaalde ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China onwettig zijn.

- 21 Bij uitvoeringsverordening (EU) 2016/278 heeft de Europese Unie de bij verordening (EG) nr. 91/2009 ingestelde, bij uitvoeringsverordening (EU) nr. 924/2012 gewijzigde en bij uitvoeringsverordening (EU) 2015/519 gehandhaafde antidumpingrechten ingetrokken.
- 22 Over het tijdstip waarop de litigieuze antidumpingmaatregelen feitelijk worden ingetrokken, vermeldt overweging [14] van uitvoeringsverordening (EU) nr. 2016/278 dat de intrekking “van kracht [moet] worden op de datum van de inwerkingtreding ervan en [...] dientengevolge geen aanleiding [kan] geven tot de terugbetaling van voor die datum ingevorderde rechten”.
- 23 In dit verband wordt opgemerkt dat het verbod van terugwerkende kracht van Uniehandelingen – **[Or. 9]** dat is vastgelegd in overweging [14] van uitvoeringsverordening (EU) 2016/278 – is erkend in de rechtspraak van het Hof, met name sinds de arresten van 9 juni 1964, ██████████ Commissie (69/63, EU:C:1964:38), en 9 december 1965, Singer (44/65, EU:C:1965:122). Hiervan kan evenwel bij wijze van uitzondering worden afgeweken, indien dit voor het te bereiken doel noodzakelijk is en het gewettigd vertrouwen van de belanghebbenden naar behoren in acht wordt genomen (zie onder andere arresten van 1 april 1993, ██████████ C-260/91 en C-261/91, punt 9, en 11 juli 1991, ██████████ C-368/89, Jurispr. blz. I-3695, punt 17 [omissis]).
- 24 De verwijzende rechter merkt tevens op dat de beginselen van rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen algemene beginselen van gemeenschapsrecht zijn. Het beginsel van rechtszekerheid vereist dat de communautaire wetgeving met zekerheid kenbaar is en dat de toepassing ervan voor de justitiabelen voorzienbaar is (arresten van 15 december 1987, Ierland/Commissie, 325/85, Jurispr. blz. 5041, punt 18, en 15 februari 1996, ████████ e.a., C-63/93, Jurispr. blz. I-569, punt 20), maar ook dat de toepassing van dit beginsel behoort te worden gecombineerd met die van het wettigheidsbeginsel, waarbij een afweging moet worden gemaakt tussen het openbaar belang en daarmee strijdige particuliere belangen, en derhalve de mogelijkheid moet worden geboden dat onwettige handelingen met werking ex tunc worden ingetrokken (zie arresten van 26 januari 1995, de Compte/Parlement, T-90/91 en T-62/92, Jurispr. blz. II-1, punt 61; 22 juni 2006, Forum 187/Commissie, C-217/03, waarin wordt verwezen naar het bekende arrest van 22 maart 1961, Snupat/Hoge Autoriteit, 42/59 en 49/59, Jurispr. blz. 109, inzonderheid blz. 162, en 12 juli 1962, Koninklijke Nederlandse Hoogovens en Staalfabrieken/Hoge Autoriteit, 14/61, Jurispr. blz. 513).
- 25 Het Hof van Justitie heeft meerdere malen geoordeeld dat de door de Unie gesloten internationale overeenkomsten van hogere rang zijn dan de bepalingen van afgeleid Unierecht, zodat deze bepalingen zo veel mogelijk in overeenstemming met deze overeenkomsten moeten worden uitgelegd. Zo heeft het Hof ter ondersteuning van zijn uitlegging van sommige bepalingen van de WTO-overeenkomsten reeds naar de rapporten van een WTO-panel of van de beroepsinstantie van de WTO verwezen (arrest van 10 november 2011, X en X BV, C-319/10 en C-320/10, niet **[Or. 10]** gepubliceerd, EU:C:2011:720,

-
- punten 44 en 45 en aldaar aangehaalde rechtspraak). Zie dienaangaande bijvoorbeeld arrest van 17 maart 2016, *Portmeirion Group* (C-232/14, EU:C:2016:180, punt 43).
- 26 Hoewel de rechtspraak van de EU geen algemeen beginsel van rechtstreekse werking aan GATT-bepalingen toekent, moet het Hof in het geval waarin de Unie, zoals in casu, door het vaststellen van bepalingen zoals artikel 1 van de basisverordening uitvoering heeft willen geven aan een bijzondere verplichting die is aangegaan in het kader van de WTO, zoals artikel 2 van de antidumpingovereenkomst van 1994, tijdens zijn controle van de wettigheid van de handeling van de Unie aan deze termen de betekenis geven die zij in het recht van de WTO hebben. Hetzelfde geldt wanneer, zoals in casu, de handeling van de Unie dezelfde termen gebruikt als de overeenkomsten en memoranda in de bijlagen bij de WTO-overeenkomst, zoals de antidumpingovereenkomst van 1994, en uitdrukkelijk daarnaar wordt verwezen (zie in deze zin inzonderheid arresten *Fediol/Commissie*, 70/87, EU:C:1989:254, punten 19-22; *Nakajima/Raad*, C-69/89, EU:C:1991:186, punten 29-32; *Biret en Cie/Raad*, C-94/02 P, EU:C:2003:518, punt 73, alsook *Raad e. a./Vereniging Milieudefensie en Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht*, C-401/12 P–C-403/12 P, EU:C:2015:4, punt 56).
- 27 De basisverordening nr. 91/2009 moet worden uitgelegd tegen de achtergrond van de overeenkomst inzake de toepassing van artikel VI van de algemene overeenkomst betreffende tarieven en handel van 1994 (GATT) (26) in bijlage 1 A van de Overeenkomst tot oprichting van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), die op 15 april 1994 te Marrakesh is ondertekend en is goedgekeurd bij besluit 94/800/EG van de Raad van 22 december 1994 betreffende de sluiting, namens de Europese Gemeenschap voor wat betreft de onder haar bevoegdheid vallende aangelegenheden, van de uit de multilaterale handelsbesprekingen in het kader van de Uruguay-Ronde (1986-1994) voortvloeiende overeenkomsten.
- 28 In de onderhavige zaak heeft de Europese Commissie akte genomen van de onwettigverklaringen van het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO van 28.7.2011 en 12.2.2016 door uitvoeringsverordening (EU) 2016/278 van de Commissie van 26.2.2016 vast te stellen, waarbij zij de eerder ingevoerde antidumpingrechten – zoals gehandhaafd en gewijzigd bij de verordeningen (EG) nr. 91/09 en (EU) nr. 924/2012 en 2015/519 – heeft ingetrokken. In deze gevallen is de intrekking van de antidumpingrechten uitdrukkelijk [**Or. 11**] voorgeschreven door de eerdere verordening (EU) 2015/476 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2015 op grond waarvan de Unie, indien zij zich moet voegen naar een maatregel van het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO, de betwiste maatregel kan intrekken of andere bijzondere maatregelen kan vaststellen die dienstig worden geacht.
- 29 Volgens de rechtspraak van het Hof heeft elke importeur het recht om in het hoofdgeding over de terugbetaling van betaalde rechten de ongeldigheid van een antidumpingregeling aan te voeren, en kan „de onwettigheid van een

antidumpingverordening, zoals verordening nr. 2398/97, niet als een abnormale omstandigheid gelden. Daartoe volstaat eraan te herinneren dat de Unie een rechtsunie is met instellingen, organen en organisaties die zijn onderworpen aan de controle van de verenigbaarheid van hun handelingen met met name het EU-Verdrag en het VWEU” (zie arresten van 14 juni 2012, CIVAD, C-533/10, [punt] 30, en 27 september 2007, Ikea Wholesale, C-351/04).

- 30 In die context kan de importeur dit geschil voor de bevoegde nationale rechter brengen en zich voor hem beroepen op de onwettigheid van de betrokken handeling. Het vermoeden van rechtsgeldigheid van de handelingen van gemeenschapsinstellingen houdt namelijk in dat zij rechtsgevolgen in het leven roepen zolang zij niet zijn ingetrokken, in het kader van een beroep tot nietigverklaring nietig zijn verklaard of ten gevolge van een prejudiciële verwijzing of een exceptie van onwettigheid ongeldig zijn verklaard (arresten van 5 oktober 2004, Commissie/Griekenland, C-475/01, Jurispr. blz. I-8923, punt 18, en 12 februari 2008, CELF en Ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, Jurispr. blz. I-469, punt 60).
- 31 Zoals gezegd, aangezien uitsluitend het Hof bevoegd is tot ongeldigverklaring van een handeling van de Unie als een antidumpingverordening – welke bevoegdheid strekt tot rechtszekerheid door uniforme toepassing van het Unierecht (zie arresten van 22 juni 2010, ██████████ C-188/10 en C-189/10, Jurispr. blz. I-5667, punt 54 en aldaar aangehaalde rechtspraak) – moet het uitspraak doen over de ongeldigheid, onwettigheid, dan wel onverenigbaarheid van de verordeningen (EG) nr. 91/09, nr. 924/2012 en 2015/519 met artikel VI van de algemene overeenkomst betreffende tarieven en handel van 1994 en het besluit van het orgaan voor geschillenbeslechting [**Or. 12**] van de WTO van 28.7.2011.
- 32 De betrokken maatregelen zijn pas bij verordening (EU) 2016/278 definitief ingetrokken, maar de intrekking geldt alleen voor de maatregelen die na de inwerkingtreding van deze verordening zijn genomen, en dus met werking ex nunc, hoewel de bestreden maatregelen van begin af aan onwettig waren, zoals het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO reeds bij besluit van 28.7.2011 had vastgesteld.

CONCLUSIES

- 33 In deze context meent de Commissione tributaria di primo grado di Bolzano dat de beslechting van het bij haar aanhangige geding afhangt van het oordeel van het Hof van Justitie van de Europese Unie over de geldigheid van de genoemde verordeningen (EG) nr. 91/2009, nr. 924/2012 en 2015/519, en meer in het bijzonder over de volgende vragen:
- **VRAAG 1: Zijn verordening (EG) nr. 91/2009 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op bepaalde soorten ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China,**

■

uitvoeringsverordening (EU) nr. 924/2012 tot wijziging van verordening (EG) nr. 91/2009 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op bepaalde soorten ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China, en uitvoeringsverordening (EU) nr. 2015/519 tot instelling van een definitief antidumpingrecht op bepaalde soorten ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen van oorsprong uit de Volksrepubliek China, zoals uitgebreid tot bepaalde soorten uit Maleisië verzonden ijzeren of stalen bevestigingsmiddelen, al dan niet aangegeven als van oorsprong uit Maleisië, naar aanleiding van een nieuw onderzoek bij het vervallen van de maatregelen op grond van artikel 11, lid 2, van verordening (EG) nr. 1225/2009 ongeldig, onwettig, dan wel onverenigbaar met artikel VI van de algemene overeenkomst betreffende tarieven en handel van 1994 en met het [Or. 13] besluit van het orgaan voor geschillenbeslechting van de WTO van 28.7.2011?

- **VRAAG 2:** Indien verordening (EG) nr. 91/2009 tot instelling van het antidumpingrecht en de daaraan verbonden uitvoeringsverordeningen nr. 924/2012 en 2015/519 ongeldig, onwettig, dan wel onverenigbaar wordt verklaard, krijgt de intrekking van de op grond van de bestreden maatregelen ingestelde antidumpingrechten dan rechtsgevolgen op de datum van inwerkingtreding van uitvoeringsverordening (EU) 2016/278, of op de datum van inwerkingtreding van de bestreden maatregel, ofwel de „basisverordening” (EG) nr. 91/2009?

Bolzano, 4 april 2017

[omissis]

[omissis]